

Kirkkonummi
Tengo Nyåker, Sigurdsberg ja Koivistosveden
Kivikautisten asuinpaikkojen koneellinen koekaivaus
Lapinkylän vesiosuuskunnan vesihuoltoverkoston kohdalla
Kreetta Lesell 2011
Museovirasto/arkeologiset kenttäpalvelut

DG2165:1

MUSEOVIRASTO

Tiivistelmä

Kirkkonummen Lapinkylän vesiosuuskunta rakentaa vesihuoltoverkostoa Kirkkonummen Kauhalaan ja Lapinkylään. Tulevan vesijohtolinjan kohdalta tai sen läheisyydestä tunnetaan kolme kivikautista asuinpaikkaa, jotka ovat Tengo Nyåker, Sigurdsberg ja Koivistosveden. Näiden asuinpaikkojen tarkkaa laajuutta ei tunneta, joten Museoviraston arkeologian osasto antoi lausunnon, jonka mukaan alueella on suoritettava tutkimukset, joiden tarkoituksena oli selvittää asuinpaikkojen laajuus ja säilyneisyys vesihuoltohankkeen kohdalta sekä määrittellä mahdollisten jatkotutkimusten tarve. Arvioidut kustannukset olivat 6 620 €. Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut -yksikkö vastasi tutkimuksista. Kenttätöitä toteutettiin 9.5.–13.5. 2011. Tutkimusten tulosten perusteella todettiin, että Sigurdsbergin, Koivistosveden ja Tengo Nyåkerin kohdalla ei tarvita lisätutkimuksia. Asuinpaikat ovat joko tuhoutuneet linjan kohdalta tai ne eivät ulotu linjalle saakka.

Sisällys:

Sisällysluettelo	1
Arkistotiedot	2
1. Johdanto	3
2. Maisema, vesistöhistoria ja lähteet	5
3. Tutkimusten tarkoitus ja metodit	6
4. Tutkitut kohteet	7
4.1. Kirkkonummi Tengo Nyåker	7
4.2. Kirkkonummi Sigurdsberg	14
4.3. Kirkkonummi Koivistosveden	19
5. Yhteenveto	27
Lähteet	28
Mustavalkokuvalettelö	29
Digitaalikuvalettelö	29
Karttaote tutkittavista asuinpaikoista	4
Karttaote vesiputkilinjasta Tengo Nyåker	10
Peruskarttaote, yleiskartta Tengo Nyåker	11
Karttaote vesiputkilinjasta Sigursberg	16
Peruskarttaote, yleiskartta Sigurdsberg	17
Karttaote vesiputkilinjasta Koivistosveden	23
Peruskarttaote, yleiskartta Koivistosveden	24

Arkistotiedot

Kirkkonummi Tengo Nyåker, Sigurdsberg ja Koivistosveden
Kivikautisten asuinpaikkojen koneellinen koekaivaus Lapinkylän vesiosuuskunnan
vesihuoltoverkoston kohdalla
Peruskartta: 203209 Perusk. nimi: Vitträsk

Tutkimusten johtaminen ja raportin laatiminen: FM Kreetta Lesell
Museovirasto/arkeologiset kenttäpalvelut
Raportti: Museovirasto arkisto, kopio rahoittajalle ja Länsi-Uudenmaan maakuntamuseolle

Kolmen asuinpaikan tarkastetun alueen laajuus yhteensä: 1318 m²
Kolmen asuinpaikan kaivetun alueen laajuus yhteensä: 192 m²

Tutkimuskustannukset: Lapinkylän vesiosuuskunta/projekti 350001
Arvioidut tutkimuskustannukset: 6 620 €
Kenttätyöaika: 6.–10.5. 2011

Karttaote tutkituista muinaisjäännöksistä s. 4
Lähteet s. 28
Valokuvat s. 12,13, 18, 25 ja 26 digitaalikuvat: DG2063-5, luettelo s. 29
Mustavalkokuvat: F 146590–2 negatiiviluettelo s. 29
Kartat: s. 4, 10, 11, 16, 17, 23 ja 24 Karttojen piirtäminen ja digitointi Tuuli Heinonen

Kulttuuriympäristön tulosalueen asianhallinta
Tarjouspyyntö Lapinkylän vesiosuuskunnan vesihuoltoverkoston rakentamisalueen
tarkkuusinventoinnista, diaarinro: 127/304/2011
Lapinkylän vesiosuuskunnan vesihuoltoverkoston rakentamisen vaikutus alueen arkeologiseen
kulttuuriperintöön, diaarinro: 079/304/2011

KIRKKONUMMI TENGO NYÅKER 257010036
Koordinaatit: N: 6678660 E: 358717
Z/m.mpy alin: 35,00
Muut arkistotiedot s. 7 ja 9.

KIRKKONUMMI SIGURDSBERG 1000015078
Koordinaatit: N: 6678131 E: 360322
Z/m.mpy alin: 38,00
Muut arkistotiedot s. 14 ja 15.

KIRKKONUMMI KOIVISTOSVEDEN 257010045
Koordinaatit: N: 6678281 E: 360882
Z/m.mpy alin: 35,00
Muut arkistotiedot s. 19 ja 22.

1. JOHDANTO

Kiinteät muinaisjäännökset ovat kulttuuriympäristön vanhimpana osana muinaismuistolain (295/63) nojalla rauhoitettuja. Jos alueelle, josta tunnetaan kiinteitä muinaisjäännöksiä, suunnitellaan rakentamista, on tärkeätä tehdä arkeologinen tutkimus jo suunnitteluvaiheessa, jotta muinaisjäännökset voidaan ottaa huomioon jo tällöin.

Kirkkonummen Lapinkylän vesiosuuskunta rakentaa vesihuoltoverkostoa Kirkkonummen Kauhalaan ja Lapinkylään. Tulevan linjan kohdalta tai sen läheisyydestä tunnetaan kolme kivikautista asuinpaikkaa, jotka ovat Tengo Nyåker, Sigurdsberg ja Koivistosveden. Näiden asuinpaikkojen tarkkaa laajuutta ei tunneta.

Koska vesijohtolinja tulee kulkemaan muinaismuistolain suojelemien kiinteiden muinaisjäännösten alueella tai läheisyydessä, Museoviraston kulttuuriympäristön suojele -osasto antoi lausunnon, jonka mukaan alueella on suoritettava arkeologiset tutkimukset, joiden tarkoituksena oli selvittää asuinpaikkojen laajuus ja säilyneisyys vesihuoltohankkeen kohdalta ja määrittellä mahdollisten jatkotutkimusten tarve (079/304/2011). Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut -yksikkö arvioi pyynnöstä työhön tarvittavan ajan ja kustannukset (127/304/2011). Kenttätöiden jälkeen Museoviraston suojele -osasto antoi tutkimuksista lausunnon (079/304/2011).

Koska tutkimukset olivat muinaismuistolain 15 § mukaiset, tutkimukset kustansi Kirkkonummen Lapinkylän vesiosuuskunta. Yhteyshenkilö projektissa oli Kaj-Erik Monten Lapinkylän vesiosuuskunnasta. Arvioidut kustannukset olivat 6 620 €. Todelliset kustannukset olivat kuitenkin tätä vähemmät, koska jälkityöaika lyhennettiin viikkoon ja oman auton käyttö vähensi matkustuskustannuksia. Jälkityöaika lyhennettiin, koska asuinpaikoista ei tullut löytöjä. Lapinkylän vesiosuuskunta toimitti tutkimuksissa tarvittavan kaivinkoneen. Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut -yksikkö vastasi tutkimuksista. Tutkimusten johtajana ja raportin laatijana toimi FM Kreetta Lesell ja apulaistutkijana oli HuK Tuuli Heinonen, joka vastasi tutkimusten karttojen laatimisesta. Alueen maaomistajille lähetettiin kirje kaivauksista ennen niiden aloittamista.

Kenttätöitä toteutettiin 9.5.–13.5. 2011. Tutkitun alueen laajuus kolmen asuinpaikan kohdalla oli yhteensä 1318 m², josta kaivettiin 192 m². Olosuhteet kenttätöissä olivat hyvät.

Tutkimusten tulosten perusteella todettiin, että Tengo Nyåkerin, Sigurdsbergin ja Koivistosvedenin asuinpaikkojen kohdalla ei tarvita lisätutkimuksia. Asuinpaikat ovat joko tuhoutuneet linjan kohdalta tai ne eivät ulotu linjalle saakka.

Helsingissä 4.12.2011 _____

Kreetta Lesell

Peruskarttaote 203290 Kirkkonummi

Yleiskartta tutkimuskohteista

Tengo Nyåker 257010036

Sigurdsberg 1000015078

Koivistosveden 257010045

2. MAISEMA, VESISTÖHISTORIA, LÄHISTÖN MUINAISJÄÄNNÖKSET JA LÄHTEET

Tutkimusalue on kumpuilevaa maaseutua Kirkkonummen pohjoisosassa. Täällä on jääkauden jättämiä harjumuodostelmia, mutta myös kalliota, turve- ja savialueita. Kirkkonummella on myös useita järviä. Nykyisin alueella on runsaasti omakotitaloja, metsää ja peltoja. Tengo Nyåker sijaitsee Lapinjärven pohjoispuolella, Sigurdsberg on Lapinjärven ja Loojärven välissä ja Koivistosveden Loojärven luoteispäässä.

Tengo Nyåkerin ja Koivistosvedenin asuinpaikat sijaitsevat noin 35 m korkeudessa ja Sigurdsberg sijaitsee noin 38 m mpy. Korkeutensa perusteella ne voivat ajoittua jo mesoliittiselle kivilaudelle. Koivistosvedenin kivilaudiselta asuinpaikalta on löytöjä sekä mesoliittiselta kivilaudelta että kivilauden loppupuolelta nuorakeraamisesta kulttuurista. Nuorakeraaminen kulttuuri ei ole niin rantasidonnainen kuin sitä aikaisemmat vaiheet. Tämän kulttuurin asuinpaikat eivät sijoitu aivan rantaan vaan ylempi rantaniittyjen yläpuolelle ja siten ovat usein samalla korkeudella kuin mesoliittiset asuinpaikat. Tengo Nyåkerista löydöt ovat mm. nuorakeraamisia saviastianpaloja. Sigurdsbergistä ei ole ajoittavia löytöjä.

Nykyisin Loojärvi on noin 13,5 m mpy ja Lapinjärvi on 26 m mpy. Lapinjärvestä menee laskujoki Loojärveen järvien eteläpuolelta. Kirkkonummen seudulla korkein Litorinaraja on noin 34–35 metrin korkeudella ja se ajoittuu 6000–5000 eKr. Loojärvi on tällöin ollut merenlahti ja on mahdollista, että Lapinjärven ja Loojärven välissä on ollut yhteys Sigurdsbergin löytöpaikan eteläpuolelta. Nykyisten peruskarttojen perusteella vaikuttaisi siltä, että Lapinjärvellä on ollut tällöin myös kapea yhteys sen eteläpuolella olevaan Vitträskiin. Kivilauden lopussa eli noin 2000–1500 eKr. merenpinta on ollut 15–17 metrin korkeudella. Stiina Tuppurainen on kalibroinut tarkempia vuosilukija Kirkkonummen alueelle Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen inventointikurssin yhteydessä (Paula Kouki ym. 2009:6). Maankohoaminen Kirkkonummen alueella on ollut aikaisemmin noin 2,7 mm/vuosi, nykyinen maankohoaminen on 2,5 mm vuodessa (Miettinen et al. 2007:33). Loojärven nykyiseen korkeuteen on myös vaikuttanut se, että järveä on kuivatettu 1800-luvulla (Anttila 1967:265).

Kirkkonummen pohjoisosassa on useita kivilaudisia kohteita. Suurin osa niistä on mesoliittisia tai nuorakeraamiseen kulttuuriin kuuluvia. Kaivauksia on ollut vain muutamassa kohteessa. Usein vaikuttaa myös siltä, että kohteet ovat hyvin tuhoutuneita, vaikka niistä on saatu runsaasti löytöjä Museovirastoon. Tämä pitää paikkansa varsinkin Kauhalan kylän kohteiden kohdalla. Tuhoutuneita kohteita Kauhalassa ovat esim. Strandäng, Koivistoåker ja Överängen (Seppä 2008). Sikunsuo ja Sikunsuo 2:n kivilaudiset asuinpaikat ovat Koivistosvedenin ja Sigurdsbergin lähellä. Sikunsuo 2 on Koivistosvedenistä noin 400 länteen ja Sigurdsbergistä noin 200 m koilliseen ja Sikunsuo on Koivistosvedenistä noin 400 luoteeseen ja Sigurdsbergistä noin 400 m koilliseen. Tärkeä löytö on myös hirvenluinen tuura, joka on löytynyt noin 1,5 km Koivistosvedenistä pohjoiseen Kauhalanjoen varresta (KM 6254:1). Se on ajoitettu boreaaliseen aikaan 8000–7000 eKr. Ribackan kivilaudinen asuinpaikka on Tengo Nyåkerista noin 200 m länsilounaaseen.

Tärkeimmät julkaisemattomat lähteet olivat muinaisjäännösrekisteri ja 1900-luvun kaivaus- ja inventointikertomukset. Ongelmia aiheutti kuitenkin se, että tutkimusten esivalmistelujen aikana arkisto oli kiinni, joten tällöin jouduttiin käyttämään mikrofilmejä, jotka olivat suttuisia ja epäselviä. Varsinkin karttatulosteet olivat hyvin huonoja. Esivalmisteluihin oli myös aikaa vain kaksi päivää.

Muinaisjäännösrekisterissä Sigurdsbergin, Koivistosvedenin ja Tengo Nyåkerin asuinpaikat olivat ainoastaan pistetietoina eli niiden laajuudesta ei ollut lainkaan tietoa. Tämä vaikeutti kaivausten suunnittelua, varsinkin kun kenttätyöaikaa oli vain viikko. Vesijohtoverkoston suunnittelukarttoihin muinaisjäännösalueet oli merkitty ympyröillä.

Ongelmana tuotti varsinkin Koivistosvedenin asuinpaikka, josta on tullut löytöjä laajalta alueelta. Monet löydöistä on saatu jo 1900-luvun alussa. Jälkitöissä Koivistosvedenin asuinpaikasta tehtiin yleiskartta, johon on hahmoteltu asuinpaikan mahdollinen laajuus. Se perustuu Arne Äyräpään (Europaeus) laatimaan karttaan alueen löydöistä vuodelta 1917 (En del av Låjärvi-Niiljoki stenålderbopplats-område i Kyrkslätt socken (Efter Kauhala bys storskifteskarta utarbetad åren 1777 och 1781 av C. P. Hagström). Karttaa säilytetään Museoviraston arkistossa.

Muinaisjäännösrekisterin pistetieto osoittautui olevan löytöalueen laidassa. Valitettavasti nyt hahmotellulle alueelle on rakennettu useita omakotitaloja. Veikko Lehtosalon inventointilöytöjen mukaan asuinpaikka on huomattavasti pienempi kuin Äyräpään kartan mukaan tehty rajausta ja se sijoittuisi noin 35 m korkeuskäyrälle. (Lehtosalo 1963:29 ja kartta 3).

3. TUTKIMUSTEN TARKOITUS JA METODIT

Tutkimusten tarkoituksena oli tutkia Kirkkonummen Tengo Nyåkerin, Sigurdsbergin ja Koivistosvedenin kiviakautisten asuinpaikkojen laajuus ja säilyneisyys vesihuoltohankkeen kohdalta ja määrittellä mahdollisten jatkotutkimusten tarve. Tutkimuksilla pyrittiin saamaan tietoa asuinpaikkojen tuhoutuneisuudesta, löytömäärästä, kulttuurikerroksen paksuudesta ja rakenteista. Koska kyse oli koneellisesta koekavauksesta, alueille ei tehty koordinaatistoa. Kertomuksessa käytetyt korkeustiedot ovat muinaisjäännösrekisteristä tai peruskartasta.

Koska asuinpaikat olivat pelloilla tai muuten osittain tuhoutuneilla alueilla, niin tutkimusmenetelmäksi valittiin tuhoutuneen kerroksen poistaminen koneellisesti, jonka jälkeen paljastuva maaperä tarkastettiin kiinteän muinaisjäännöksen löytämiseksi. Jos ojan pohjalla oli likamaata tai rikastumiskerrosta, se kaivettiin pelkalla (lastalla) tai lapiolla pois. Muu osa ojasta tarkastettiin lapionpistoin. Pihoille kaivettiin koekuoppia konekaivamisen sijasta, koska haluttiin välttää pihan tarvelemisistä. Koeoja ei aina osunut täysin putkilinjalla, koska haluttiin kiertää mm. sähköjohtotolppien ympäristöä ja pihan istutuksia. Maata ei seulottu.

Jokaisesta kohteesta piirrettiin yleiskartta, johon merkittiin koeojat ja -kuopat ja toinen kartta, johon on merkitty vesiputkilinjat. Kohteista otettiin sekä mustavalko- että digitaalikuvia. Koordinaatit on ilmoitettu ETRS-TM35FIN tasokoordinaatteina.

4. TUTKITUT KOHTEET

4.1. KIRKKONUMMI TENGO NYÅKER 257010036

Laji: kiinteä muinaisjäännös
 Muinaisjäänpöstyypin: asuinpaikat
 Tyypin tarkenne: ei määritelty
 Rauhoitusluokka: 2
 Lukumäärä: 1
 Ajoitus: kivikautinen
 Ajoitustarkenne: ei määritelty

Koordinaatit: N: 6678660 E: 358717
 P (YKJ): 6681465 I (YKJ): 3358830
 Z/m.mpy alin: 35,00

Etäisyystieto: Kirkkonummen kirkosta 10,8 km pohjoiseen
 Peruskartta: 203209 Vitträsk
 Tila:257-454-5-37

Kuvaus

Asuinpaikka sijaitsee Lapinkylänjärven pohjoispuolella, noin 350 m järvenrannasta Hangontien eteläpuolella. Sirkkelitie mutkittellee asuinpaikan koillispuolella. Paikalla on ollut peltoon pistävässä niemikkeessä pieni lato. Asuinpaikan kohdalla on eteläkaakkoon viettävässä rinteessä pieni harjanne. Alueella on ollut kahdet kaivaukset, jotka ovat sijoittuneet Sirkkelitien eteläpuolella. Kaivauksilta on tullut runsaasti löytöjä: nuorakeramiikkaa, kiviesineitä, hiotun kiviesineen kappale, kvartsi-iskoksia.

Tutkimushistoria

Ensimmäiset löydöt Tengo Nyåkerin kohteesta on saatu Museovirastoon jo 1900-luvun alussa. Vuonna 1922 Aarne Äyräpää on käynyt paikalla, valitettavasti tarkempia tietoja tästä tutkimuksesta ei ole. Vuonna 1926 Aarne Äyräpäällä oli kaivaukset asuinpaikalla. Hän on myös julkaissut artikkelin Kirkkonummen nuorakeraamisista asuinpaikoista. (Aarne Europaeus 1922. Fornfynd från Kirkkonummi och Esbo Socknar. SMYA XXXII. s. 44, kohde 146). Vuonna 1982 Torsten Edgren oli kaivaukset kohteessa. Hän on myös kirjoittanut julkaisun nuorakeraamisesta kulttuurista Suomessa, jossa hän käsittelee lähinnä keramiikkatyyppejä, ei asuinpaikkojen sijaintia ja laajuutta (Torsten 1970).

Vuoden 2009 Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen inventointikurssilla kohde tarkastettiin. Kohde sijaitsee Lapinkylänjärven pohjoispuolella olevan harjun etelärinteellä. Paikalla olleesta ladosta on jäljellä kivijalat maassa. Harjun rinteellä kasvaa kuusensekaista mäntymetsää ja asuinpaikan alapuoliseen peltoon on istutettu koivua. Ympäristössä on omakotiasutusta. Asuinpaikan kohdalla erottuu mahdollinen muinainen rantaterassi, jota pitkin kulkee polku. Sen pohjoispuoleiselle rinteelle oli tehty kaksi hiekkakuoppaa, jotka ovat Porkkalan vuokra-ajan 1944–56 aikaiseen väliaikaiseen rajaan liittyviä tykkiasemia. Hiekkakuopissa oli jonkin verran paljastunutta maata, jossa ei kuitenkaan havaittu merkkejä asuinpaikasta.

Vuoden 2011 tutkimukset ja huomiot

Tuleva vesijohtolinja kulkee Tengo Nyåkerin nuorakeraamisen asuinpaikan koillispuolella ja Sirkkelitien itä- ja pohjoispuolella. Lähimmillään vesijohto on asuinpaikasta noin 30 m päässä. Asuinpaikan ja vesijohdon välillä on noin neljän metrin korkeusero.

Tulevan vesijohtoputken linja kohdalla muinaisjäännös vaikutti melko tuhoutuneelta jo ennen tutkimuksia, koska se menee talojen pihoilla, tien alla ja muiden putkien läheisyydessä. Vesijohtolinja tutkittiin kaivamalla koneella linjan kohdalle koeoja sekä koekuopittamalla sitä.

Rinteeseen Sirkkelitien viereen kaivettiin koneella 36 m pitkä ja 90 cm leveä koeoja (alue 1) kunnan vesijohtoputken viereen. Tämä koeojan eteläpää oli lähimpänä Tengo Nyåkerin nuorakeraamista asuinpaikkaa nyt tutkituista alueista. Koeojan pohjoisosassa ylärinteessä multakerroksen alapuolella oli soraa, joka oli paikalle muualta tuotua. Tämän alapuolella oli savea. Ojan keskiosassa oli hiekkaa. Ojan eteläosassa oli puhdasta savea heti multakerroksen alapuolella. Keskiosaan kaivettiin lapiolla ja pelkalla koeojan levyisiä ja noin 30 cm kokoisia alueita, joiden avulla tarkastettiin, ettei alueella ole kiinteää muinaisjäännöstä. Muu osa ojasta tutkittiin lapionpistoin.

Sirkkelitien länsipuolelle ja vanhojen kaivausalueiden pohjoispuolelle tehtiin kaksi koepistoa alueelle, jonne vesijohtoputki ei tule. Koepistot tehtiin, koska haluttiin tarkistaa maaperä tällä alueella. Se oli hiekkaa ja profiilissa havaittiin selkeä podsolimaannos. Missään muualla ei podsolimaannosta havaittu. Löytöjä tai likamaata ei kuitenkaan tullut. Koepistot olivat 40 m korkeuskäyrän molemmilla puolilla eli noin viisi metriä vanhoja kaivausalueita korkeammalla.

Koekuopitusta käytettiin talon pihalla (Sirkkelitie 33). Talon pihan itänurkkaan tehtiin 4 koekuoppaa linjan kohdalle (koekuopat A–D). Multakerroksen alapuolella oli aluksi sekoittunutta savea sitten puhdasta savea. Koekuopista ei tullut esihistoriallisia löytöjä, eikä niissä havaittu mitään esihistoriaan liittyvää ilmiötä.

Sirkkelitien mutkasta itään sen pohjoispuolelle vesijohtolinjan alueelle kaivettiin kolme 2 x 1 m kokoista aluetta (alueet 2–4) kaivinkoneella. Näissä turvekerroksen alapuolella oli multaa ja sitten sekoittunutta maata. Pohjalla oli puhdasta savea.

Edellisistä koekuopista itään Sirkkelitien etelä- ja itäpuolelle ja talon (Sirkkelitie 33) itäpuolelle tehtiin myös kolme 2 x 1 m kokoisia koekuoppaa (alueet 5–7) kaivinkoneella. Näissä koekuopissa multakerroksen alapuolella oli puhdasta savea.

Tengo Nyåkerin kivikautinen asuinpaikka ei ulotu putkijohtolinjalle saakka, joten mitään estettä putken rakentamiselle ei ole. Myös maaperä on putkilinjan kohdalla erilaista kuin asuinpaikalla. Putkilinjalla se on multaa ja savea ja asuinpaikan kohdalla hiekkaa.

Taulukko Tengo Nyåkerin koekuopista

Koekuopat	syvyys	turve	pihamulta	huomiot
A	35 cm	5 cm	10 cm myös savea	15 tummaa savea, pohjalla vaaleaa savea
B	45 cm	3 cm	10 cm myös savea	20 cm tummaa savea, joka vaalenee vähitellen.
C	45 cm	3 cm	20 cm myös savea	20 cm oranssia savea, pohjalla harmaata savea.
D	40 cm	2 cm	25 cm myös savea	10 cm oranssia savea, pohjalla harmaata.

LÖYTÖJÄ: Vuoden 2011 tutkimuksissa ei saatu löytöjä.

TARKASTETUN ALUEEN LAAJUUS: 650 m²

KAIVETUN ALUEEN LAAJUUS: 46 m²

Kartta putkilinjasta s.10

Peruskarttaote/yleiskartta s.11

Lähteet s. 28

Valokuvat s. 12–13, digitaalikuvat: DG2165:1–3, luettelo s. 29

Mustavalkokuvat: F146592:1 negatiiviluettelo s. 29

ALUEELTA AIKAISEMMIN SAATUJA LÖYTÖJÄ

KM 10812:7 Keramiikkaa, kivikautisia asuinpaikkalöytöjä.

KM 12158:4 kivikautisia asuinpaikkalöytöjä.

KM 16202 Asuinpaikkalöytö

KM 21501 Asuinpaikkalöytöjä

KM 6511 Half av en hammaryxa

KM 6625:1 Bit av ett slipat föremål

KM 6756:4-5 Boplatsfynd

KM 6789:2 Boplatsfynd

KM 8709:1-52 Kivikautinen asuinpaikkalöytö

AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET JA NIISSÄ SAADUT LÖYDÖT

Vuosi: 1922

Tutkija: Aarne Europaeus

Löydöt: KM 8709:1–52

JULKAISU: Aarne Europaeus 1922. Fornfynd från Kirkkonummi och Esbo Socknar. SMYA XXXII. s. 44, kohde 146

1926 Aarne Äyräpää kaivaus

1963 Veikko Lehtosalo inventointi

Löydöt: KM 9658:3-5, 10326:2, 12158:1,2, 6202

Kirkkonummen kiinteät muinaisjäännökset, kohde 50

1982 Torsten Edgren kaivaus

Löydöt: KM 21501

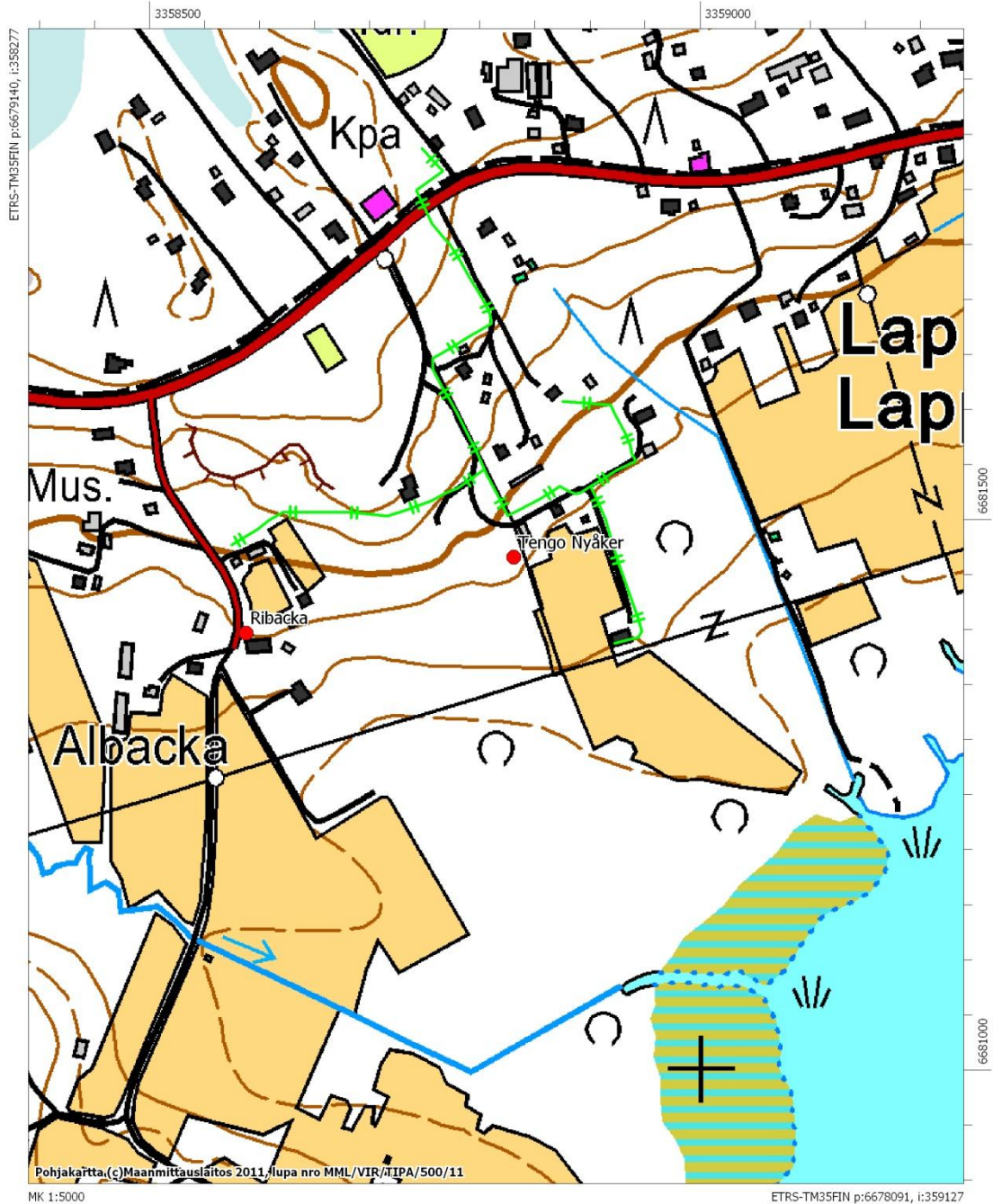
2009 Paula Kouki ym. inventointi

Kirkkonummen inventointi. Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen inventointikurssi 5.–8.5.2009, s. 152.

Karttaote 203209 Kirkkonummi

Kirkkonummi Tengo Nyåker 257010036
Lapinkylän vesiosuuskunnan putkilinjaus kohteella

 Putkilinja

Peruskarttaote 203209 Kirkkonummi

Kirkkonummi Tengö Nyäker 257010036

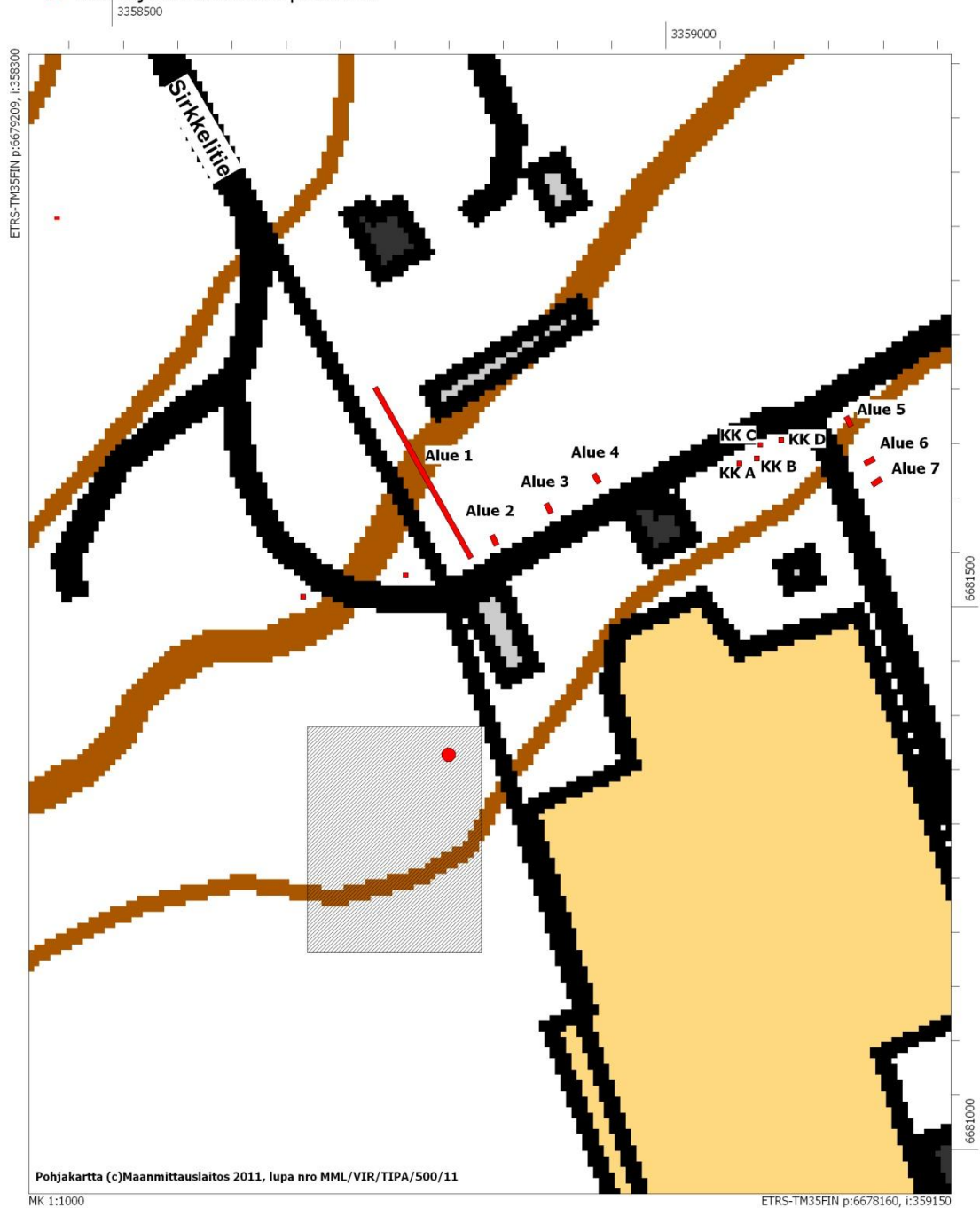
Yleiskartta inventointialueesta

K. Lesell 2011

Kartta T.Heinonen

 Koekuoppa/ -alue

 Muinaisjäännösrekisterin paikannus

 Alue, jolla tehty kaivauksia vuosina 1926 ja 1982

DG2165:1 Kirkkonummi Tengo Nyåker

Kivikautinen asuinpaikka. Yleiskuva. Etelästä.

DG2165:2 Kirkkonummi Tengo Nyåker

Koeoja. Ojan keskivaiheilla säilynyttä rikastumiskerrosta. Kaakosta.

DG2165:3 Kirkkonummi Tengö Nyåker

Koekuoppa 4. Sekoittuneen pihamultakerroksen alta tuli vastaan luonnollinen savi. Luoteesta.

4.2. KIRKKONUMMI SIGURDSBERG 1000015078

Laji: kiinteä muinaisjäänös
 muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
 Tyypin tarkenne: ei määritelty
 Rauhoitusluokka: 2
 Lukumäärä: 1
 Ajoitus: kivikautinen
 Ajoitustarkenne: ei määritelty

Koordinaatit: N: 6678131 E: 360322
 P (YKJ): 6680935 I (YKJ): 3360436
 Z/m.mpy alin: 38,00
 Etäisyystieto: Kirkkonummen kirkosta 10,3 km pohjoiskoilliseen
 Peruskartta: 203209 Vitträsk
 Tilat: 257-454-1-114

Kuvaus

Kohde sijaitsee pellolla, jonka rinteet viettävät itään ja kaakkoon. Se noin 50 metriä Sigurdsbergin tilasta eteläkaakkoon, Lapinkyläntien (mt 1130) eteläpuolella. Pellon luoteisosassa tien vieressä on pieni terassi. Pellon halkaisee pohjois-eteläsuuntainen oja; löydöt keskittyvät itäisemmän peltolohkon luoteisreunaan. 70 metrin päästä kohteesta koilliseen, Lapinkyläntien pohjoispuolella, on Malmströmin pelto -niminen kourutaltan löytöpaikka. Lähistöllä on myös useita muita samanaikaisia asuinpaikkoja.

Tutkimushistoria

Asuinpaikka löydettiin vuonna 2009 Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen inventointikurssilla. Pelto oli tällöin kynnetty ja äestetty, mutta ei viljelty. Paikalta löytyi kvartsi-iskoksia ja kvartsiydin. Ojan länsipuolinen pelto oli kesannolla eikä sitä voitu tutkia; asuinpaikka saattaa jatkua sen puolelle. Todennäköisesti asuinpaikka on kokonaisuudessaan maankäytössä häiriintynyt.

Vuoden 2011 tutkimukset ja huomiot

Kohde sijaitsee melko jyrkkärinteisellä pellolla Lapinkyläntien eteläpuolella. Pellon länsinurkassa 40 m korkeuskäyrän yläpuolella on pieni tasanne, kohteen löydöt on saatu rinteestä terrassin alapuolelta. Pellon matalin kohta on hyvin vetinen. Kirkkonummen seudulla korkein Litorinaraja on noin 34–35 metrin korkeudella ja se ajoittuu 6000–5000 eKr. Loojärvi on tällöin ollut merenlahti ja on mahdollista, että Lapinjärven ja Loojärven välissä on ollut yhteys, joka on mennyt Sigurdsbergin löytöpaikan eteläpuolelta.

Pellon länsinurkkaan on tulossa vedenpumppaamo, muuten tuleva vesijohto kulkee pellon länsiosaa pitkin. Pellon matalimmassa kohdassa vesijohto kääntyy itäkoilliseen.

Ennen konekaivauksen aloittamista pellon pinnalta etsittiin löytöjä käymällä se systemaattisesti läpi. Tämän jälkeen pellolle kaivettiin koneella 70 m pituinen koeoja tulevan vesijohtolinjan kohdalle. Koeoja menee myös kvartsien löytöpaikan läheltä. Vedenpumppaamon aluetta ja kvartsien löytöpaikka tutkittiin laajemmin. Koneella kaivetun koeojan leveys terassilla ja rinteiden yläosassa oli noin 130 cm ja muualla noin 90 cm. Lisäksi koneella kaivettiin 4 pientä koeojaa, jotka olivat ristikkäin pitkän koeojan kanssa. Tämä ojat olivat 90 cm x 4,5–6 m kokoisia ja ne sijoitettiin kvartsien löytöpaikan kohdalle ja lähelle. Lapiolla ja pelkalla kaivettiin 8 koepisto pellon

korkeimmalla kohdalla olevalle terassille vedenpumppaamon kohdalle. Täällä ei käytetty konetta, koska koeojaa kaivettaessa havaittiin, että kone kaivoi täällä liian syvälle ohuen multakerroksen vuoksi.

Koeojat kaivettiin siten, että kyntökerros poistettiin koneella, jonka jälkeen oja tarkastettiin. Jos ojan pohjassa oli rikastumiskerrosta, niin se kaivettiin pelkällä. Koekuopat kaivettiin niin, että kyntökerros kaivettiin lapiolla ja sen alapuolella ollut kerros kaivettiin pelkällä puhtaaseen pohjamaahan saakka. Koekuoppien syvyys vaihteli 40–60 cm. Terassilla kyntökerros oli alle 10 cm, ylärinteessä 10–30 cm ja alarinteessä 30–50 cm. Alarinteessä oli hyvin vaikea erottaa kyntökerrosta sen alapuolella olevasta tummasta savikerroksesta. Koeojan syvyys vaihteli 40–80 cm.

Ainoastaan pellon korkeimmalla kohdalla, pienellä terassilla, kyntökerroksen alapuolella oli hietaa. Täällä oli myös rippeitä rikastumiskerroksesta. Multakerros oli täällä niin ohut, että kyntäminen oli paikoitellen mennyt rikastumiskerroksen läpi suoraan puhtaaseen pohjamaahan saakka. Rinteessä ja laakson pohjalla maaperä oli savea. Matalimmassa kohdassa se muuttui myös kosteaksi.

Todennäköisin sijainti kivikautiselle asuinpaikalle on pellon korkeimmalla kohdalla oleva terassi ja sen alapuolelle oleva rinne. Sekä terassi että rinne ovat kuitenkin niin maanviljelyn tuhoamia, ettei minkäänlaisia merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä saatu. Todennäköisesti kyseessä on ollut lyhyen aikaa käytössä ollut paikka, josta kaikki kiinteät merkit ovat joko tuhoutuneet kyntämisen tai muun maan käytön johdosta tai sitten niitä ei ole alun perin ollutkaan.

Tutkimusten perusteella ehdotetaan, että kohde muutetaan kiinteästä muinaisjäännöksestä irtolöytöpaikaksi. Mitään estettä vesijohdon rakentamiselle ei ole.

LÖYTÖJÄ: Vuoden 2011 tutkimuksissa ei saatu löytöjä.

TARKASTETUN ALUEEN LAAJUUS: 468 m²

KAIVETUN ALUEEN LAAJUUS: 84 m²

Kartta putkilinjasta s. 16

Peruskarttaote s. 17

Lähteet s. 28

Valokuvat s. 18, digitaalikuvat: DG2163:1–2 luettelo s. 29

Negatiivit: F146590:1, negatiiviluettelo, s. 29

AIKAISEMMAT LÖYDÖT

KM 38138:1-2 Asuinpaikkalöytöjä

AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

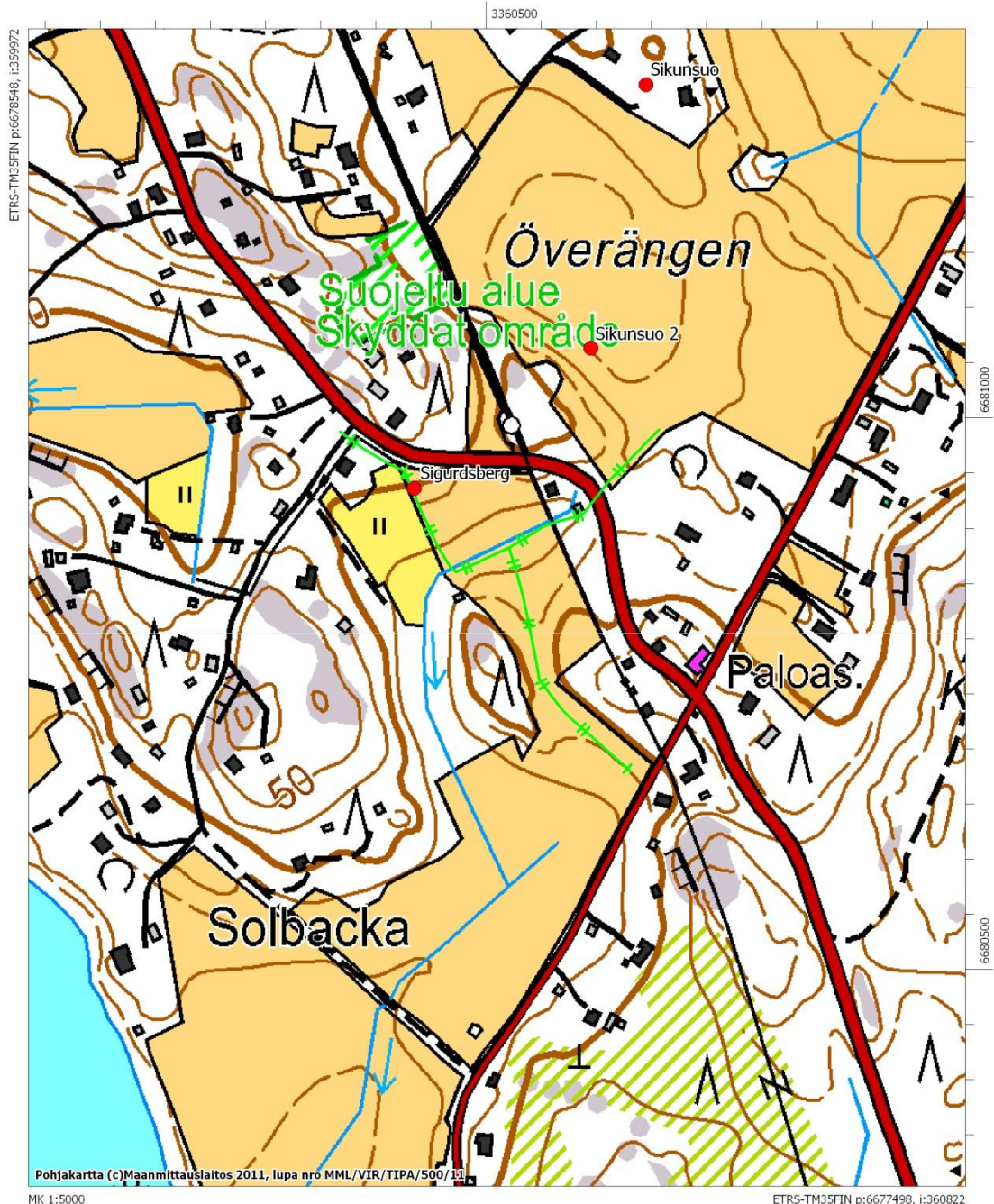
Vuosi: 2009 Laji: inventointi

Tutkija: Paula Kouki ym. Kirkkonummen inventointi. Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen inventointikurssi 5.–8.5.2009. s. 82.

Karttaote 203209 Kirkkonummi

Kirkkonummi Sigurdsberg 1000015078
Lapinkylän vesiosuuskunnan putkilinjaus kohteella

 Putkilinja

Karttaote 203209 Kirkkonummi

Kirkkonummi Sigurdsberg 1000015078
Yleiskartta inventointialueesta
K. Lesell 2011
Kartta T.Heinonen

 Koekuoppa/ -oja Muinaisjäännösrekisterin paikannus

DG2163:1 Kirkkonummi Sigurdsberg

Kivikautinen irtolöytöpaikka. Yleiskuva. Idästä.

DG2162:1 Kirkkonummi Sigurdsberg

Koeoja. Etualalla hieman säilynyttä rikastumiskerrosta. Luoteesta.

4.3. KIRKKONUMMI KOIVISTOSVEDEN 257010045

Laji: kiinteä muinaisjäänös
 Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
 Tyypin tarkenne: ei määritelty
 Rauhoitusluokka: 2
 Lukumäärä: 1
 Ajoitus: kivikautinen
 Ajoitustarkenne: ei määritelty

VANHAT KOORDINAATIT

Koordinaatit: N: 6678281 E: 360882
 P (YKJ): 6681086 I (YKJ): 3360996

UUDET KOORDINAATIT

Koordinaatit: N: 6678260 E: 360840
 Z/m.mpy alin: 28,00 Z/m.mpy ylin: 40
 Koordinaattiselite: keskikoordinaatti
 Paikannustarkkuus ja rajaus: Aarne Äyräpään (Europaeuksen) vanhan kartan mukaan
 Etäisyystieto: Kirkkonummen kirkosta 10,7 km pohjoiskoilliseen
 Peruskartta: 203209 Vitträsk
 Tilat: 257-445-4-130, 257-445-4-128, 257-445-4-24, 257-445-2-55, 257-445-2-24, 257-445-2-54, 257-445-12-0 ja 257-445-9-1

Kuvaus

Koivistosvedenin asuinpaikka sijaitsee Kauhalan kylässä, Kauhalantien ja Loojärven välissä. Se sijaitsee terassilla, joka viettää loivasti pohjoiseen ja koilliseen. Taustalla näkyy Loojärvi. Terassin jälkeen rinne laskee jyrkemmin Loojärven rantaan. Koko alue on ollut aikaisemmin peltoa, mutta nykyisin se on osittain rakennettu ja osittain kesantona. Alueelle ja sen läheisyyteen on rakennettu omakotitaloja, niihin kuuluvia varastoa ja teitä. Siellä on ollut aikaisemmin myös kasvihuoneita, jotka näkyvät nykyisin painanteina pelloissa.

Tutkimushistoria

Ensimmäinen löytö Koivistosvedenistä on saatu Museovirastoon vuonna 1905. Suurin osa löydöistä on Museoviraston lunastamia paikallisilta ihmisiltä ja ne on saatu 1900-luvun alussa. Aarne Äyräpää on tehnyt tutkimuksia alueella, mutta niistä ei ole tarkkaa tietoa. Todennäköisesti niiden yhteydessä hän on piirtänyt kartan alueen löytöalueista. (En del av Låjärvi-Niiljoki stenålderboplatssområde i Kyrkslätt socken. Efter Kauhala bys storskifteskarta utarbetad åren 1777 och 1781 av C. P. Hagström).

Veikko Lehtosalo inventoi Kirkkonummea vuonna 1963, mutta hän keskittyi lähinnä Porkkalan alueeseen, koska katsoi, että Kauhalan kylä oli riittävän hyvin inventoitu. Hän kävi kuitenkin Koivistosvedenin asuinpaikalla, josta käytti nimeä Lovik. Hän löysi asuinpaikalta kaksi saviastianpalaa, 15 kpl kvartsiesineitä ja -iskoksia sekä vuorilaji-iskoksen. Löydöt ovat alueelta, joka ulottuu Norbladin kasvihuoneen seinästä noin 20 m kaakkoon ja pihatiestä saman verran koilliseen (Lehtosalo 1963:29). Asuinpaikan rajoja ei tällöin kuitenkaan tarkemmin määritelty. Torsten Edgren on käsitellyt alueen löytöjä vuonna 1970 ilmestyneessä julkaisussa, joka käsittelee lähinnä keramiikkatyyppejä, ei asuinpaikkojen sijaintia ja laajuutta.

Koivistosveden on merkittävä nuorakeraaminen asuinpaikka, josta on löydetty 35:een eri nuorakeraamisen astiaan liittyviä paloja. Muut löydöt mm. alkeellisia kirveitä, oikokirveitä, kvartsiesineitä ja -iskoksia.

Tutkimukset ja huomiot

Muinaisjäännösrekisterissä asuinpaikka on ainoastaan pistetietona, jonka viereen on rakennettu talo (Keihäskuja 10). Piste on talon luoteisnurkan kohdalla. Talon kohta ja myös piha vaikuttavat tuhoutuneelta. Pihalla on mm. tie ja sitä on myös tasoitettu. Talosta länteen on kuitenkin rakentamaton alue, jossa asuinpaikkaa voi olla jäljellä.

Vesijohto talolle (Keihäskuja 10) rakennetaan tontin luoteisosaan omistajien pyynnöstä. Talon kaakkoispuolelle suunniteltu vesijohtovaihtoehto on ainakin tällä erää hylätty.

Tulevan vesijohtoputken kohdalle tontin (Keihäskuja 10) rajalle kaivettiin noin 40 m pituinen koeoja, jonka leveys oli 90–100 cm. Peltomulta poistettiin ojasta koneellisesti. Multakerroksen alla oli paikoin hiekkainen rikastumiskerros ja paikoin puhdasta pohjamaata, joka oli savea tai silttiä. Kohdat, jossa rikastumiskerrosta oli jäljellä, kaivettiin pelkalla ja lapiolla puhtaaseen pohjamaahan saakka. Koeojan keskiosassa oli lupaavan näköinen oranssinvärisen rikastumiskerros, se osoittautui kuitenkin suurimmaksi osaksi sekoittuneeksi maaksi. Tässä kohtaa havaittiin kaksi ojaa, jotka menivät ristikkäin toistensa kanssa. Tästä kohdasta etelään koeojassa oli haaleaa rikastumiskerrosta, jonka jälkeen oli noin 2 metrin levyinen sekoittunut kerros, joka meni ainakin 130 cm syvyyteen. Tästä etelään ojassa oli hiekkaa ja melko voimakas rikastumiskerros, joka oli kuitenkin puhdas ja löydötön. Täällä kyntökerros oli vain 20–40 cm, kun muualla se oli 40–80 cm saakka.

Koeojan profiileista pystyi havaitsemaan, että kyntäminen alueella oli mennyt usein niin syvälle, että multakerroksen alapuolella oli heti puhdas pohjamaa eli rikastumiskerros oli paikoin hävinnyt kokonaan. Tämä merkitsee sitä, että alue on hyvin tuhoutunut.

Talon pihalle (Keihäskuja 10) vesiputken kohdalle kaivettiin lapiolla ja pelkalla neljä koekuoppaa, joiden koko oli 50 x 50 cm (koekuopat 1–4). Koekuopista ei tullut löytöjä, eikä mitään muinaisjäännökseen viittaavaa. Multakerroksen alapuolella oli joko heti kovaa savea tai sitten saven ja mullan välissä oli savensekaista ruskeaa hiekkaa. Multakerros oli todennäköisesti tuotua samoin ruskea hiekkakerros, alkuperäistä maata oli todennäköisesti näiden kerrosten alapuolella ollut savi. Se oli puhdasta ja vaaleni syvemmälle mentäessä. Alueelta on mahdollisesti poistettu maata pihapiiriä rakennettaessa, jonka jälkeen saven päälle on tuotua multaa. Myös talon omistajan mukaan pihaa on tasoitettu ja sinne on tuotua multaa. Hän ei kuitenkaan tiennyt talon rakennusvaiheesta mitään, ei esimerkiksi sitä, onko taloa rakennettaessa tullut kivikautisia löytöjä tai rakenteita

Tien viereen tehtiin kaksi koekuoppaa kasvihuoneiden pohjien väliin. Läntisempi koekuoppa oli noin 3 x 4 m kooltaan (koekuoppa 5) ja siinä oli multakerroksen jälkeen puhdasta savea. Itäisempi (koekuoppa 6) oli samankokoinen ja maaperä oli samanlainen.

Talon (Keihäskuja 10) kaakkoispuolelle suunnitelmakarttaan on merkitty myös vesiputki. Tämä on kuitenkin siirretty talon toiselle puolelle alueelle, joka nyt tutkittiin. Tätä aluetta tutkittiin kuitenkin kairamalla, mitään havaintoja muinaisjäännöksestä ei saatu. Tälle alueelle on rakennettu mm. hiekkatie.

On hämmästyttävää, että näin runsaslöytöisestä asuinpaikasta ei tullut ollenkaan löytöjä eikä muita merkkejä muinaisjäännöksestä. On mahdollista, että maanviljely ja varsinkin kyntäminen on tuhonnut kohteen rakenteet ja kaikki löydöt on kerätty talteen vähitellen. On myös mahdollista, että asuinpaikan sijainti ei ole täysin tarkka. Muinaisjäännösrekisterin karttaan se on merkitty ainoastaan pisteenä. Vesijohtolinjan suunnittelukarttaan tutkittava alue on merkitty ympyrällä.

Keihäskujan lounaispuolella vesijohtolinjaa tutkittiin ainoastaan kairaamalla, koska alue oli niin kaukana muinaisjäännösrekisteriin merkitystä pisteestä. Tämä alue oli myös melkein 40 korkeudessa eli lähes 5 m korkeammalla kuin asuinpaikan oletettu korkeus. Mitään havaintoja muinaisjäännöksestä ei saatu.

Koska asuinpaikan sijainti ja laajuus vaikuttivat epätarkoilta, jälkitöissä kohde pyrittiin rajaamaan tarkemmin Aarne Äyräpään (Europaeuksen) vuonna 1917 laatiman kartan avulla, johon on merkitty Kauhalan kylän löytöalueet (En del av Låjärvi-Niiljoki stenålderboplotsområde i Kyrkslätt socken (Efter Kauhala bys storskifteskarta utarbetad åren 1777 och 1781 av C. P. Hagström). Tämä rajaus on kuitenkin epätarkka, koska kohtia kartan kiinnittämiseksi nykyiseen peruskarttaan ei ollut tarpeeksi. Korkeuserot asuinpaikan sisällä olisivat myös melko suuret eli noin 12 metriä.

Veikko Lehtosalon inventointilöytöjen mukaan asuinpaikka on huomattavasti pienempi kuin nyt karttaan tehty rajaus ja se sijoittuisi noin 35 m korkeuskäyrälle. Lehtosalon inventointikertomuksen mukaan hänen löydöt tulivat alueelta, joka on silloisen pihatien koillispuolella ja Nordbladin kasvihuoneista kaakkoon (Lehtosalo 1963:29 ja kartta 3).

Löytöalue, joka nyt saatiin hahmotetuksi, on melko rakennettua. Piha-alueiden ja teiden kohdalla asuinpaikka on todennäköisesti melko tuhoutunut. Keihäskujan koillispuolella on peltoa, mutta ainakin nyt tehtyjen tutkimusten perusteella tämä alue on melko tuhoutunutta ainakin koeojan kohdalla. Koeojasta luoteeseen olevalla pellolla voi olla asuinpaikkaa jäljellä, tosin kyntäminen alueella on mennyt todella syvälle.

Keihäskujan lounaispuolelle tehtiin vain vähäisiä tutkimuksia, joten tarkkaa tietoa tämän alueen säilyneisyydestä ei ole.

Koivistosvedenin kivikautinen asuinpaikka on tuhoutunut vesijohtoputken kohdalta, joten estettä sen rakentamiselle ei ole.

Taulukko Koivistosvedenin koekuopista

numero	syvyys cm	turve cm	huomiot	koko
1	50	10	20–25 cm savensekaista ruskeaa hiekkaa, jonka jälkeen savea, jonka väri vaalenee syvemmälle mentäessä.	50 x 50
2	45	10–15	25–30 cm savensekaista ruskeaa hiekkaa, laikkuina harmaata savea, resenttejä löytöjä. Pohjalla oli puhdas vaaleanharmaa savi.	50 x 50
3	45	10–15	25–30 cm savensekaista ruskeaa hiekkaa, laikkuina harmaata savea, resenttejä löytöjä. Pohjalla puhdas vaaleanharmaa savi.	50 x 50
4	40	10	20 cm savea, joka vaalenee syvemmälle mentäessä.	50 x 50

LÖYTÖJÄ: Vuoden 2011 tutkimuksissa ei saatu löytöjä.

TARKASTETUN ALUEEN LAAJUUS: 62 m²

KAIVETUN ALUEEN LAAJUUS: 200 m²

Kartta putkilinjasta s. 23

Peruskarttaote, yleiskartta s. 24

Lähteet s. 28

Valokuvat s. 25–26, digitaalikuvat: DG2164:1–5 luettelo s. 29

Mustavalkokuvat: F146590:1, negatiiviluettelo, s. 29

AIKAISEMMAT LÖYDÖT:

KM 11186:9-11 Asuinpaikkalöytöjä

KM 16192 Asuinpaikkalöytö

KM 4598 kiviase

KM 6058:1-13 Fragment af stenredskap m.m.

KM 6081:1-2 Stenredskap

KM 6106:4 Lerkärlsbitar

KM 6123:17-18 Stenredskap m.m.

KM 6139:11-13 Boplatsfynd

KM 6336:6 Boplatsfynd

KM 6350:3-5 Stenredskap, lerkärlsbitar

KM 6384:3 Kiviesineitä

KM 6407:1 Lerkärlsbitar, flintbit

KM 6641:4-5 Asuinpaikkalöytöjä

KM 6927:4 Rätmejsel

KM 7449:9–10 Hioinkiven kappale, käsihioin, ym.

KM 7623:1 Pieni hioin

KM 7771:3-4 Oikokirves, pieni taltta, ym.

KM 7771:5 Taltan kantanappale

KM 7771:6-8 Käsihioin, kvartsi- ja kvartsiitti-iskos, saviastianpaloja, ym.

KM 7856:1 Boplatsfynd

KM 7877:1 Oikokirves

KM 7877:2-8, 15 Oikokirves, teelmä, käsihioimen, ym.

KM 7908:2 Kirveen katkelma

KM 7908:3-5 Asuinpaikkalöytöjä

KM 8206:1-3 Boplatsfynd

KM 9010:6–10 Kirveen teräkappale, tasataltta, teelmä, ym.

KM 9107:1-8 Oikokirves, hioimen kappale, hiomakivi, ym.

KM 9268:5-8 Tasataltta, pikkutaltta, kvartsi-iskos, ym.

KM 9940:17 Suippokantainen kirves

AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET:

Aarne Europaeus ei määritelty

Europaeus 1922: kohde 68

1963 Veikko Lehtosalo inventointi

Lehtosalon inventointikertomuksessa käytetään nimeä Lovik.

Kirkkonummen kiinteät muinaisjäännökset: kohde 26

Karttaote 203209 Kirkkonummi

Kirkkonummi Koivistosveden 257010045

Yleiskartta

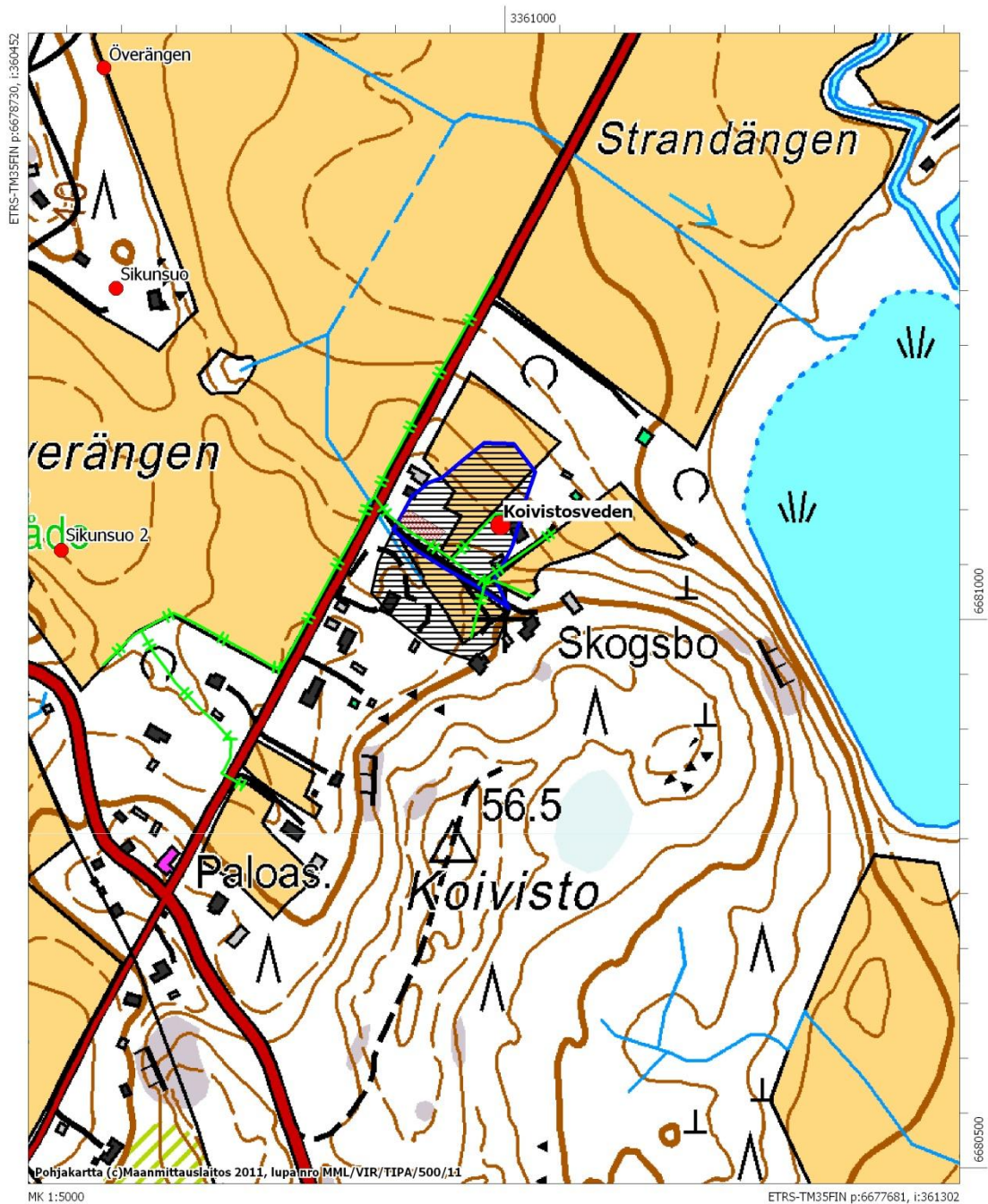
Europaeuksen löytöaluerajaus vuodelta 1926

Europaeuksen v.1926 rajaama löytöalue

Lapinkylän vesiosuuskunnan
putkilinjaus

Kasvihuoneen rauniot

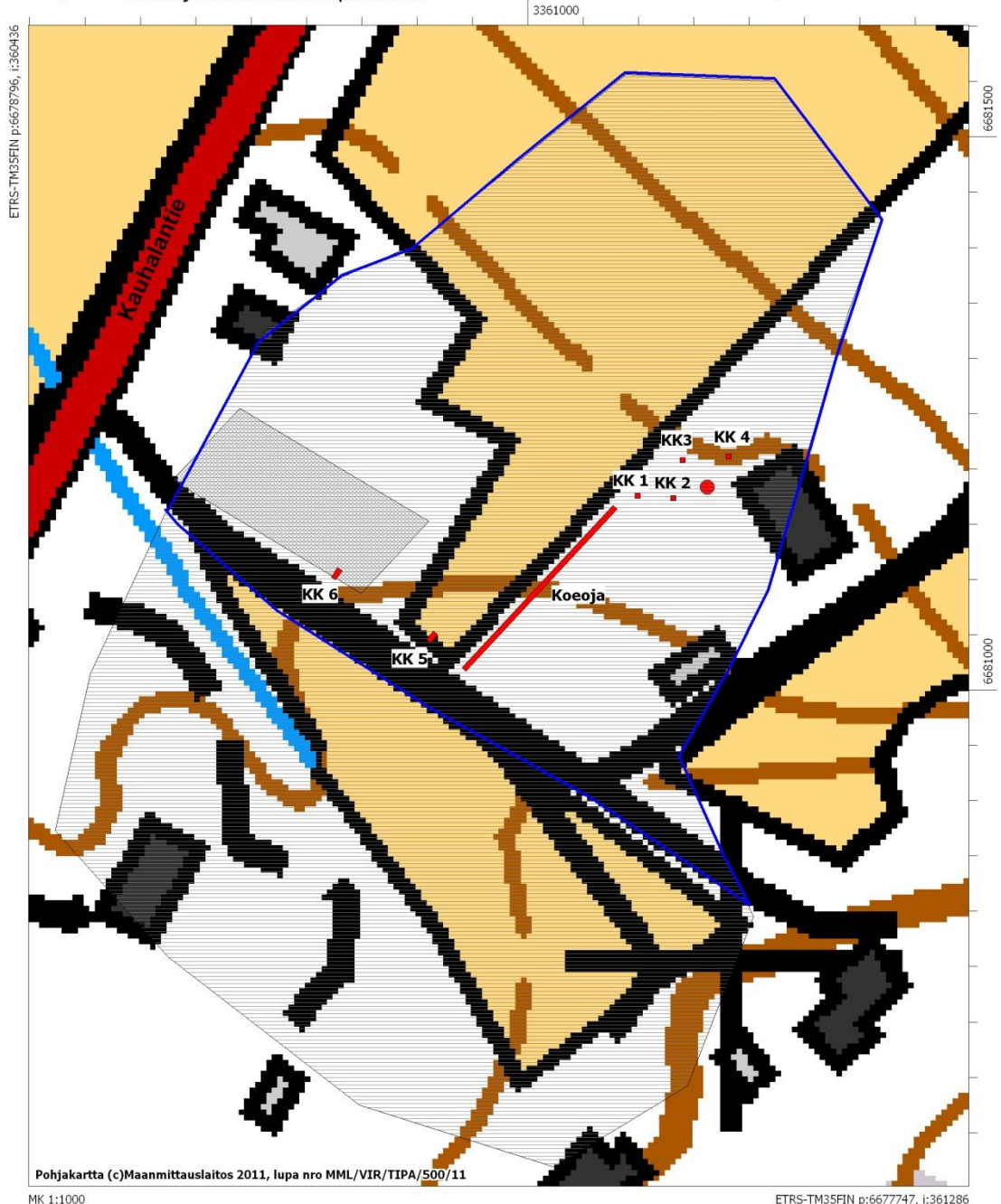
Tuhoutuneen v. 1926 rajaukseen
kuuluneen alueen raja

Karttaote 203209 Kirkkonummi

Kirkkonummi Koivistosveden 257010045
Yleiskartta inventointialueista
K. Lesell 2011
Kartta T. Heinonen

- Koekuoppa/ -alue
- Muinaisjäännösrekisterin paikannus

- Kasvihuoneen rauniot
- Europaeuksen v.1926 rajaama löytöalue
- Tuhoutuneen v. 1926 rajaukseen kuuluneen alueen raja

DG2164:1 Kirkkonummi Koivistosveden

Kivikautinen asuinpaikka. Yleiskuva. Koeojan pääty kuvassa kuusien oikealla puolella. Koillisesta.

DG2164:2 Kirkkonummi Koivistosveden

Kivikautinen asuinpaikka. Yleiskuva alueesta koeojan länsipuolelta. Koillisesta.

DG2164:3 Kirkkonummi Koivistosveden

Kivikautinen asuinpaikka. Yleiskuva alueen itäosasta ja sillä sijaitsevasta rakennuksesta. Idästä.

DG2164:4 Kirkkonummi Koivistosveden

Koejan lounaispääty. Etualalla säilynyttä rikastumiskerrosta. Koillisesta.

DG2164:5 Kirkkonummi Koivistosveden

Koejan eteläpääty. Etelästä.

5. YHTEENVETO

Tutkimusten perusteella Tengo Nyåkerin kivikautinen asuinpaikka ei ulotu tulevalle vesijohtoputkilinjalle. Sigurdsbergin ja Koivistosvedenin kivikautiset kohteet ovat taas tuhoutuneet tulevan putken kohdalta, joten estettä putken rakentamiselle ei ole.

Jälkitöissä Koivistosvedenin asuinpaikalle hahmoteltiin laajuus Aarne Äyräpään vanhan kartan mukaan. Nyt hahmoteltu laajuus on kuitenkin hyvin epävarma.

Arkistolähteet:

Aarne Europaeuksen laatima kartta vuodelta 1917 alueen löydöistä: En del av Låjärvi-Niiljoki stenålderboplotsområde i Kyrkslätt socken (Efter Kauhala bys storskifteskarta utarbetad åren 1777 och 1781 av C. P. Hagström.). Museoviraston arkisto.

Europaeus, Aarne 1949. Korjauksia Kirkkonummen Kauhalan kylässä olevista Oxhagan ja Sikunsuon asuinpaikoista aikaisemmin antamiini tietoihin. Museoviraston arkisto.

Kouki, Paula ym. 2009. Kirkkonummen inventointi. Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen inventointikurssi 5.–8.5.2009, s. 152. Museoviraston arkisto.

Lehtosalo, Veikko 1963. Kirkkonummen kiinteät muinaisjäännökset, inventointiluettelo. Museoviraston arkisto.

Seppä, Johanna 2008. Kirkkonummi Kauhala Överängen, Sikunsuo, Koivistoåkern, Strandäng ja Sikunsuo 2. Koekaivaus. Raportti. Museoviraston arkisto.

Muinaisjäännösrekisteri Museoviraston ylläpitämä

Kirkkonummi Tengö Nyåker

Kirkkonummi Sigurdsberg

Kirkkonummi Koivistosveden

Kirjalliset lähteet:

Anttila, Veikko 1967. Järvenlaskuyhtiöt Suomessa. Kansatieteellinen arkisto 19. Suomen Muinaismuistoyhdistys. Helsinki.

Edgren, Torsten 1970. Studier över den snörkeramiska kulturens keramik i Finland. Suomen muinaismuistoyhdistyksen aikakauskirja 72. Helsinki 1970

Europaeus, Aarne, Fornfynd från Kyrkslätt och Esbo socknar. Suomen muinaismuistoyhdistyksen aikakauskirja XXXII. Helsinki 1922.

Miettinen, Arto; Jansson, Henrik; Alenius, Teija & Haggren, Georg 2007: Late Holocene sealevel Changes along the southern coast of Finland, Baltic Sea. *Marine Geology*. 27–38.

Negatiiviluettelo F146590–2 Kirkkonummi. Kuvannut Kreetta Lesell

Kuvan numero	Aihe	Aiheen paikat	Kuvatyyppi	Koko
F146590:1	Kivikautinen irtolöytöpaikka. Yleiskuva. Idästä.	Kirkkonummi, Sigurdsberg	mustavalkoinen negatiivi	24 x 36 mm
F146591:1	Kivikautinen asuinpaikka. Yleiskuva. Koeojan pääty kuvassa kuusien oikealla puolella. Koillisesta.	Kirkkonummi, Koivistosveden	mustavalkoinen negatiivi	24 x 36 mm
F146592:1	Kivikautinen asuinpaikka. Yleiskuva. Etelästä.	Kirkkonummi, Tengo Nyåker	mustavalkoinen negatiivi	24 x 36 mm

Digitaalikuvaluettelo DG2063-5 Kirkkonummi. Kuvannut Kreetta Lesell

Kuvan numero	Aihe	Aiheen paikat	Kuvatyyppi	Koko
DG2163:1	Kivikautinen irtolöytöpaikka. Yleiskuva. Idästä.	Kirkkonummi, Sigurdsberg	digitaalikuva	4272 x 2848 pixel
DG2163:2	Koeoja. Etualalla hieman säilynyttä rikastumiskerrosta. Luoteesta.	Kirkkonummi, Sigurdsberg	digitaalikuva	4272 x 2848 pixel
DG2164:1	Kivikautinen asuinpaikka. Yleiskuva. Koeojan pääty kuvassa kuusien oikealla puolella. Koillisesta.	Kirkkonummi, Koivistosveden	digitaalikuva	4272 x 2848 pixel
DG2164:2	Kivikautinen asuinpaikka. Yleiskuva alueesta koeojan länsipuolelta. Koillisesta.	Kirkkonummi, Koivistosveden	digitaalikuva	4272 x 2848 pixel
DG2164:3	Kivikautinen asuinpaikka. Yleiskuva alueen itäosasta ja sillä sijaitsevasta rakennuksesta. Idästä.	Kirkkonummi, Koivistosveden	digitaalikuva	4272 x 2848 pixel
DG2164:4	Koeojan lounaispääty. Etualalla säilynyttä rikastumiskerrosta. Koillisesta.	Kirkkonummi, Koivistosveden	digitaalikuva	4272 x 2848 pixel
DG2164:5	Koeojan eteläpääty. Etelästä.	Kirkkonummi, Koivistosveden	digitaalikuva	4272 x 2848 pixel
DG2165:1	Kivikautinen asuinpaikka. Yleiskuva. Etelästä.	Kirkkonummi, Tengo Nyåker	digitaalikuva	4272 x 2848 pixel
DG2165:2	Koeoja. Ojan keskivaiheilla säilynyttä rikastumiskerrosta. Kaakosta.	Kirkkonummi, Tengo Nyåker	digitaalikuva	4272 x 2848 pixel
DG2165:3	Koekuoppa 4. Sekoittuneen pihamultakerroksen alta tuli vastaan luonnollinen savi. Luoteesta.	Kirkkonummi, Tengo Nyåker	digitaalikuva	4272 x 2848 pixel